CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
INTRARE Nr. 7321
IEȘIRE
Ziua 06 Luna 11 20 22

Expunere de motive

1. Obiectul legii

Prezenta inițiativă legislativă urmărește consolidarea predictibilității, continuității și responsabilității în exercitarea funcțiilor de conducere ale unor autorități și instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională.

Pentru conducătorii celor șase autorități și structuri vizate, inițiativa stabilește mandate de 5 ani. Mandatul începe la data depunerii jurământului în cazul directorilor SRI, SIE și SPP, respectiv la data numirii în funcție în cazul directorului STS și al directorilor generali ai DGPI și DGIA. Această durată oferă un orizont suficient pentru implementarea orientărilor strategice, dezvoltarea capacităților instituționale și asigurarea continuității conducerii.

Pentru Serviciul de Telecomunicații Speciale, Direcția Generală de Protecție Internă și Direcția Generală de Informații a Apărării, inițiativa reglementează ori clarifică aspecte privind statutul conducătorilor, eliberarea din funcție și exercitarea temporară a atribuțiilor.

Inițiativa cuprinde, de asemenea, condiții comune de eligibilitate, o regulă privind componența comisiei parlamentare de control al SRI și obligații de informare parlamentară și publică privind activitatea DGIA. Dispoziția propusă stabilește o condiție de apartenență la comisia comună, în vederea corelării controlului parlamentar specializat cu activitatea legislativă din domeniul apărării și securității naționale. Organizarea, funcționarea și modalitățile de exercitare a controlului rămân reglementate prin hotărâre a Parlamentului. Aplicarea noii condiții presupune corelarea reglementărilor parlamentare privind componența și incompatibilitățile membrilor comisiei.

2. Durata și limitarea mandatelor

Pentru conducătorii celor șase structuri din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, inițiativa stabilește un mandat de cinci ani, calculat de la data depunerii jurământului (pentru SRI, SIE și SPP), respectiv de la data numirii (pentru directorii STS, DGPI, DGIA).

Aceeași persoană poate exercita fiecare dintre aceste funcții pentru cel mult două mandate, consecutive sau neconsecutive.

Posibilitatea unei a doua numiri nu constituie un drept al titularului, ci rămâne supusă procedurii legale și aprecierii autorităților competente.

3. Corelarea cu mandatul prezidențial

Durata de cinci ani a mandatelor conducătorilor celor șase autorități și structuri vizate are în vedere necesitatea unui orizont predictibil de conducere, compatibil cu durata mandatului Președintelui României, în calitatea sa de președinte al Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Această opțiune urmărește coerența dintre responsabilitățile de coordonare strategică și exercitarea funcțiilor de conducere ale instituțiilor care contribuie la realizarea securității naționale.

Argumentul este susținut și de observațiile formulate de Ministerul Afacerilor Interne în cadrul examinării parlamentare a regimului mandatelor conducătorilor structurilor din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională. Ministerul a evidențiat necesitatea corelării duratei acestora cu mandatul Președintelui României, precum și importanța continuității angajamentelor instituționale și a proiectelor aflate în derulare. În cazul DGPI, această legătură este întărită de participarea CSAT, prin aviz, la procedurile de numire și eliberare din funcție.

Mandatul de 5 ani oferă un interval de conducere adecvat implementării orientărilor strategice și urmăririi proiectelor instituționale multianuale. Regula comună privind durata este însoțită de păstrarea procedurilor diferențiate de numire și de stabilirea unor mecanisme de continuitate adaptate fiecărei instituții.

Corelarea privește durata mandatelor, fără a presupune coincidența obligatorie a momentelor de început și de încetare a acestora și fără a determina încetarea funcției directorului ca urmare a schimbării Președintelui României. Ea nu modifică autoritățile competente pentru numirea titularilor și nu creează un raport de subordonare personală față de Președinte.

4. Rolul CSAT și responsabilitatea comună

Consiliul Suprem de Apărare a Țării este autoritatea administrativă autonomă care organizează și coordonează unitar activitățile privind apărarea țării și securitatea națională. Președintele României prezidează Consiliul, iar componența sa include prim-ministrul și miniștrii cu responsabilități directe în domenii fundamentale pentru securitatea națională.

Participarea prim-ministrului și a miniștrilor membri ai CSAT asigură legătura dintre responsabilitatea politică a Guvernului și coordonarea instituțională în domeniul apărării și securității naționale. Miniștrii membri ai Consiliului au fost propuși în structura Guvernului și învestiți în funcție în cadrul procedurilor constituționale la care participă Președintele României.

Inițiativa păstrează autoritățile competente pentru numirea titularilor și completează cadrul privind eliberarea din funcție și exercitarea temporară a atribuțiilor. Pentru SIE se introduce expres procedura eliberării directorului de către Camera Deputaților și Senat, în ședință comună, la propunerea Președintelui României sau a cel puțin unei

treimi din numărul total al deputaților ori al senatorilor, după modelul reglementării aplicabile directorului SRI. De asemenea, se reglementează desemnarea temporară a unuia dintre adjuncții directorului SIE, prin hotărâre a CSAT, la propunerea Președintelui României. Participarea autorităților competente, potrivit atribuțiilor proprii, permite articularea unei responsabilități instituționale comune în domeniul securității naționale.

Coerența acțiunii instituționale este asigurată prin mecanismele legale de coordonare, propunere, numire, avizare și control. Aceste mecanisme nu înlocuiesc răspunderea fiecărei autorități și nici obligația conducătorilor de a-și exercita atribuțiile exclusiv în condițiile legii.

Pentru consolidarea legăturii dintre controlul parlamentar specializat asupra SRI și activitatea legislativă în domeniul apărării, ordinii publice și securității naționale, se propune ca membrii comisiei comune de control al SRI să fie desemnați dintre membrii comisiilor permanente pentru apărare ale celor două Camere și să păstreze această apartenență pe durata exercitării calității de membru al comisiei comune.

Soluția urmărește valorificarea experienței parlamentare de specialitate și o mai bună corelare între examinarea legislației și exercitarea controlului parlamentar, fără a confunda atribuțiile comisiei comune cu cele ale comisiilor permanente pentru apărare.

5. Continuitatea conducerii

În domeniul securității naționale, vacanța funcțiilor de conducere poate afecta capacitatea instituțiilor de a răspunde rapid și legal unor riscuri, amenințări sau situații de criză. Inițiativa propune, de aceea, mecanisme de exercitare temporară a atribuțiilor, adaptate organizării fiecărei instituții.

Pentru SRI, SPP și STS, soluția folosește mecanismul existent al prim-adjunctului, care are deja, potrivit legii, calitatea de înlocuitor legal ori de înlocuitor al directorului. Pentru SIE, unde legea nu consacră un înlocuitor legal, desemnarea temporară a unuia dintre adjuncți este realizată prin hotărâre a CSAT, la propunerea Președintelui României. Pentru DGPI și DGIA, ministrul de resort desemnează temporar persoana care exercită atribuțiile, cu informarea CSAT.

Aceste reguli nu modifică autoritatea competentă să numească titularul funcției. Ele reprezintă exclusiv soluții de continuitate administrativă și operațională, aplicabile până la parcurgerea procedurii legale de numire a noului titular.

Exercitarea temporară a atribuțiilor nu reprezintă un nou mandat al titularului și nici o prelungire a mandatului expirat. Ea asigură continuitatea conducerii până la numirea noului director, potrivit procedurii aplicabile fiecărei instituții.

6. Eligibilitate și integritate

Inițiativa stabilește condiții minime comune pentru accesul în funcțiile vizate: cetățenie română, domiciliu în România, capacitate deplină de exercițiu, respectarea condițiilor specifice ale fiecărei funcții, acces legal la informații clasificate și absența incompatibilităților, conflictelor de interese ori interdicțiilor prevăzute de lege.

Aceste condiții nu înlocuiesc cerințele speciale prevăzute de legile de organizare. Astfel, este menținută cerința ca directorul general al DGIA să fie cadru militar în activitate, iar pentru toate funcțiile rămân aplicabile procedurile specifice de numire și verificare.

Retragerea definitivă, potrivit legii, a certificatului de securitate sau a autorizației de acces la informații clasificate corespunzătoare nivelului necesar exercitării funcției constituie motiv de eliberare din funcție, cu parcurgerea procedurii aplicabile fiecărei instituții.

7. Raportare și transparență

În ceea ce privește DGIA, inițiativa instituie obligația ministrului apărării naționale de a prezenta anual, până la 30 iunie, comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale celor două Camere o informare privind activitatea desfășurată în anul precedent. Raportarea prin ministru respectă raportul de subordonare instituțională și responsabilitatea conducerii MApN.

În același termen, MApN publică pe pagina proprie de internet o sinteză neclasificată a informării. Informarea parlamentară și documentul destinat publicului au finalități distincte: primul susține controlul parlamentar, iar al doilea asigură un nivel de transparență compatibil cu protecția informațiilor clasificate, a datelor personale, a surselor, metodelor, mijloacelor și capabilităților operative.

Pentru celelalte instituții rămân aplicabile mecanismele de raportare și control prevăzute de reglementările proprii.

8. Regimul special al conducerilor STS, DGPI și DGIA

Inițiativa distinge între încetarea exercitării funcției de conducere și modificarea situației militare a persoanei care a exercitat-o. Pentru directorul general al DGIA, care trebuie să fie cadru militar în activitate, precum și pentru directorul STS și directorul general al DGPI, atunci când aceștia au această calitate, expirarea mandatului sau eliberarea din funcție nu constituie, prin ea însăși, temei pentru trecerea în rezervă sau direct în retragere.

Situația ulterioară a cadrului militar se soluționează potrivit Legii nr. 80/1995, fără garantarea automată a unei alte funcții și fără instituirea unui temei suplimentar pentru trecerea în rezervă sau direct în retragere.

Inițiativa conferă expres directorului general al DGPI rangul de secretar de stat. Măsura urmărește precizarea nivelului instituțional al funcției, în raport cu responsabilitățile de conducere și reprezentare ale structurii, fără a modifica subordonarea nemijlocită față de ministrul afacerilor interne și procedura legală de numire și eliberare din funcție.

9. Impactul inițiativei

Inițiativa nu prevede înființarea unor structuri noi. Obligațiile de informare și publicare sunt îndeplinite prin structurile existente. Eventualele efecte salariale și bugetare ale conferirii rangului de secretar de stat directorului general al DGPI trebuie determinate în raport cu reglementările aplicabile și cu evaluarea autorităților competente, dar nu sunt de natură a avea un impact semnificativ asupra bugetului MAI.

Drept urmare, depunem spre dezbatere și adoptare propunerea legislativă "Lege privind durata mandatului, limitarea numărului de mandate și condițiile de exercitare a funcțiilor de conducere ale unor autorități și instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională".

Inițiatori

Senator Nicoleta Pauliuc

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL
INTRARE Nr. 7321
IEȘIRE
Ziua 06 Luna 11 20 26

CAMERA DEPUTAȚILOR **SENATUL**

LEGE

privind durata mandatului, limitarea numărului de mandate și condițiile de exercitare a funcțiilor de conducere ale unor autorități și instituții din cadrul sistemului național de apărare, ordine publică și securitate națională

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1 — Obiectul legii

Prezenta lege reglementează durata mandatului, limitarea numărului de mandate, continuitatea exercitării atribuțiilor și condițiile de acces în funcție ale conducătorilor Serviciului Român de Informații, Serviciului de Informații Externe, Serviciului de Protecție și Pază, Serviciului de Telecomunicații Speciale, Direcției Generale de Protecție Internă și Direcției Generale de Informații a Apărării. Legea stabilește, de asemenea, o condiție privind componența comisiei parlamentare de control al Serviciului Român de Informații și obligații de informare parlamentară și publică privind activitatea Direcției Generale de Informații a Apărării.

Art. 2 — Mandatul directorului Serviciului Român de Informații și controlul parlamentar

1. La articolul 1 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, cu modificările și completările ulterioare, după al treilea alineat se introduce un nou alineat, cu următorul cuprins:

„Membrii Comisiei comune permanente a Camerei Deputaților și Senatului pentru exercitarea controlului parlamentar asupra activității Serviciului Român de Informații sunt desemnați dintre membrii comisiilor permanente pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale celor două Camere, potrivit apartenenței lor la Camera Deputaților sau la Senat. Aceștia păstrează, pe

întreaga durată a exercitării calității de membru al comisiei comune, și calitatea de membru al comisiei permanente pentru apărare, ordine publică și siguranță națională a Camerei din care fac parte."

2. La articolul 23 din Legea nr. 14/1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații, cu modificările și completările ulterioare, după al doilea alineat se introduce un nou alineat, cu următorul cuprins:

„Mandatul directorului Serviciului Român de Informații este de 5 ani și începe la data depunerii jurământului. Aceeași persoană poate exercita funcția de director pentru cel mult două mandate, consecutive sau neconsecutive. La expirarea mandatului, atribuțiile directorului sunt exercitate temporar de prim-adjunctul directorului, în calitate de înlocuitor legal, până la depunerea jurământului de către noul director."

Art. 3 — Mandatul directorului Serviciului de Informații Externe

La articolul 6 din Legea nr. 1/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Informații Externe, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alin. (3)–(5), cu următorul cuprins:

„(3) Mandatul directorului Serviciului de Informații Externe este de 5 ani și începe la data depunerii jurământului. Aceeași persoană poate exercita funcția de director pentru cel mult două mandate, consecutive sau neconsecutive.

(4) Eliberarea din funcție a directorului Serviciului de Informații Externe se face de Camera Deputaților și Senat, în ședință comună, la propunerea Președintelui României sau a cel puțin unei treimi din numărul total al deputaților ori al senatorilor.

(5) La expirarea mandatului, atribuțiile directorului Serviciului de Informații Externe sunt exercitate temporar de unul dintre adjuncții directorului, desemnat prin hotărâre a Consiliului Suprem de Apărare a Țării, la propunerea Președintelui României, până la depunerea jurământului de către noul director."

Art. 4 — Mandatul directorului Serviciului de Protecție și Pază

1. La articolul 7 din Legea nr. 191/1998 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Protecție și Pază, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (3), cu următorul cuprins:

„(3) Mandatul directorului Serviciului de Protecție și Pază este de 5 ani și începe la data depunerii jurământului. Aceeași persoană poate exercita funcția de director pentru cel mult două mandate, consecutive sau neconsecutive. Eliberarea din funcție înainte de expirarea mandatului se dispune prin decret al Președintelui României, la propunerea Consiliului Suprem de Apărare a Țării."

2. La articolul 8 din Legea nr. 191/1998, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1^1), cu următorul cuprins:

„(1^1) La expirarea mandatului sau în cazul vacanței funcției de director, prim-adjunctul exercită temporar atribuțiile directorului, în calitate de înlocuitor legal, până la numirea noului director."

Art. 5 — Mandatul directorului Serviciului de Telecomunicații Speciale

1. La articolul 8 din Legea nr. 92/1996 privind organizarea și funcționarea Serviciului de Telecomunicații Speciale, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1^1), cu următorul cuprins:

„(1^1) Mandatul directorului Serviciului de Telecomunicații Speciale este de 5 ani și începe la data numirii. Aceeași persoană poate exercita funcția de director pentru cel mult două mandate, consecutive sau neconsecutive. Eliberarea din funcție înainte de expirarea mandatului se dispune de Consiliul Suprem de Apărare a Țării, la propunerea președintelui acestuia. În cazul în care directorul este cadru militar în activitate, expirarea mandatului sau eliberarea din funcție nu constituie, prin ea însăși, temei pentru trecerea în rezervă sau direct în retragere. Situația sa ulterioară se soluționează potrivit Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare."

2. La articolul 8 alineatul (3) din Legea nr. 92/1996, cu modificările și completările ulterioare, după teza întâi se introduce o nouă teză, cu următorul cuprins:

„La expirarea mandatului sau în cazul vacanței funcției de director, prim-adjunctul exercită temporar atribuțiile directorului, în calitate de înlocuitor, până la numirea noului director de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării."

Art. 6 — Mandatul directorului Direcției Generale de Protecție Internă

La articolul 8 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 76/2016 privind înființarea, organizarea și funcționarea Direcției Generale de Protecție Internă a Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 194/2017, cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (1) se introduc patru noi alineate, alin. (1^1)–(1^4), cu următorul cuprins:

„(1^1) Directorul general al Direcției Generale de Protecție Internă are rang de secretar de stat.

(1^2) Mandatul directorului general al Direcției Generale de Protecție Internă este de 5 ani și începe la data numirii în funcție. Aceeași persoană poate exercita funcția de director general pentru cel mult două mandate, consecutive sau neconsecutive.

(1[3]) În cazul în care directorul general este cadru militar în activitate, expirarea mandatului sau eliberarea din funcție nu constituie, prin ea însăși, temei pentru trecerea în rezervă sau direct în retragere. Situația sa ulterioară se soluționează potrivit Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

(1[4]) La expirarea mandatului sau în cazul vacanței funcției de director general, ministrul afacerilor interne desemnează, prin ordin, un înlocuitor temporar dintre cadrele din conducerea Direcției Generale de Protecție Internă, până la numirea unui nou director general. Ministrul afacerilor interne informează de îndată Consiliul Suprem de Apărare a Țării cu privire la desemnarea înlocuitorului temporar."

Art. 7 — Conducerea Direcției Generală de Informații a Apărării și raportarea activității

Legea nr. 346/2006 privind organizarea și funcționarea Ministerului Apărării Naționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 15, alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

"(3) Direcția Generală de Informații a Apărării este condusă de un director general, cadru militar în activitate. Directorul general este numit și eliberat din funcție de ministrul apărării naționale, cu avizul Consiliului Suprem de Apărare a Țării. Funcția de director general al Direcției generale de informații a apărării este asimilată funcției de secretar de stat."

2. La articolul 15, după alineatul (3), se introduc patru noi alineate, alin. (3[1])–(3[4]), cu următorul cuprins:

"(3[1]) Mandatul directorului general este de 5 ani și începe la data numirii în funcție. Aceeași persoană poate exercita funcția de director general pentru cel mult două mandate, consecutive sau neconsecutive.

(3[2]) Expirarea mandatului sau eliberarea din funcție nu constituie, prin ea însăși, temei pentru trecerea în rezervă sau direct în retragere. Situația ulterioară a cadrului militar se soluționează potrivit Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

(3[3]) La expirarea mandatului sau în cazul vacanței funcției de director general, ministrul apărării naționale desemnează, prin ordin, un cadru militar în activitate din conducerea Direcției Generale de Informații a Apărării pentru exercitarea temporară a atribuțiilor directorului general, până la numirea unui nou director general. Ministrul apărării naționale informează de îndată Consiliul Suprem de Apărare a Țării.

(3[4]) Ministrul apărării naționale prezintă anual, până la data de 30 iunie, comisiilor pentru apărare, ordine publică și siguranță națională ale Camerei Deputaților și Senatului un raport privind activitatea Direcției Generale de Informații a Apărării desfășurată în anul precedent, cu respectarea legislației

privind protecția informațiilor clasificate. Ministerul Apărării Naționale publică pe pagina proprie de internet, în același termen, o sinteză neclasificată a raportului. Sinteza se întocmește cu respectarea legislației privind protecția informațiilor clasificate și a datelor cu caracter personal, fără divulgarea surselor, metodelor, mijloacelor și capabilităților operative ori a altor informații a căror divulgare ar putea afecta securitatea națională."

Art. 8 — Condiții de eligibilitate

(1) Poate fi numită în una dintre funcțiile prevăzute la art. 2–7 persoana care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

a) are cetățenia română;

b) are domiciliul în România;

c) are capacitate deplină de exercițiu;

d) îndeplinește condițiile specifice prevăzute de lege pentru funcția respectivă;

e) îndeplinește condițiile legale pentru accesul la informații clasificate, corespunzător nivelului necesar exercitării funcției;

f) nu se află într-o situație de incompatibilitate, conflict de interese ori interdicție prevăzută de lege.

(2) Retragerea definitivă, potrivit legii, a certificatului de securitate sau a autorizației de acces la informații clasificate corespunzătoare nivelului necesar exercitării funcției constituie motiv de eliberare din funcție, potrivit procedurii aplicabile fiecărei funcții.

Art. 9 — Intrarea în vigoare

Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

PREȘEDINTELE SENATULUI